

بسم الله الرحمن الرحيم

چگونه تمرینات شباهت دهی مورد استفاده قرار می گیرد تا در جامعه فضا گیر شود

(ترجمه)

تمرینات شباهت دهی یک اصطلاحی است که اکثراً توسط روان شناسان مورد استفاده قرار می گیرد. اگر به الفاظ ساده بگوییم: تمرینات شباهت دهی از مراحل آموزش به واسطه معاشرت، بحث می کند. این پدیده را بیشتر به دانشمند روسی که ایوان پاولوف نام دارد، ارتباط می دهند. او هنگامی مطالعه ناگهان نقش لعاب دهن سگ را در مراحل هاضمه متوجه شد، که سگ را به لغزیدن می آورد. گرچند در موجودیت غذا لعاب دهن سگ ها ترشح می شود اما با گذشت زمان پاولوف دریافت که حتی قبل از تماس با گوشت، سگ ها شروع به تولید لعاب دهن هم می کردند. آن ها حین در آمدن اشخاص که برای شان غذا می دهد، شروع به ترشح لعاب دهن می کردند.

بعداً جان واتسون مطالعه ی پاولوف را در انسان ها توسعه داد و تجربه اش را با طفل مشهور که آلبرت نام داشت آغاز نمود. در شروع تجربه اش، آلبرت هیچ ترسی از موش های سفید نداشت. اما بواسطه جفت ساختن بینائی موش سفید همراه با یک صدای نهایت بلند، فوراً آلبرت از موش های سفید ترس پیدا کرد.

پس به اصطلاح ساده، شما با دو پدیده یی که از قبل با هم ارتباط داشتند، مواجه می شوید؛ مثلاً: کوسه ماهی که آدم خور است، و تجربه کردن احساس ترس از ماهی کوسه(کوسه و ترس). بعداً شما پدیده ی سوم را به آن ها علاوه می کنید که عبارت از آواز وحشتناک کوسه ماهی است که بسیار مشهور و در فلم ها به هدف به تصویر کشیدن کوسه ماهی گذاشته می شود. در نهایت این پدیده ی سومی(آواز وحشتناک کوسه) توانایی آن را دارد تا به شدت زیاد همراه با این احساسات ترس که خود به تنهایی توان ایجاد ترس را دارد بدون این که انسان آن را ببیند.

این واقعیت ارتباط می گیرد برای مسلمانان تا از این اسلوب آموزش آگاه شوند. در اصل این اسلوب بخاطر به کار گرفته می شود تا تمایلات و سلوک ما را متأثر نماید و یا هم می تواند از آن برای اهداف منفی به کار گرفته شود تا سلوک و رفتار مردم را گمراه بسازد و یا هم می توان از آن به راه درست استفاده کرد تا مردم را رهنمائی نمود که چه درست است.

بنابراین ما می بینیم که تمرینات شباهت دهی روزانه از طریق رسانه ها و سیاست مداران غربی مورد استفاده قرار می گیرد. با فصاحت الفاظ ضد اسلامی، تصویر مسلمانان را با تروریزم، قتل، وحشت، خشم و حتی نفرت مرتبط ساخته اند. حتی این که هر یک از نشانه ها و سمبول های اسلامی را مورد توجه قرار داده اند.

این روند بسیار به شدت روان است و ما در واقع می بینیم که تقریباً هر سمبول اسلام و ارزش های اسلامی عموماً به پدیده های منفی ارتباط داده شده است. به طور مثال ما می بینیم که حجاب اسلامی بارها با تصویرهای زانی که مورد آزار قرار گرفته اند و مظلوم اند، ارتباط داده می شود. این تصاویر به طور خودکار احساسات شرم و نفرت را تولید

می کند. زمانی که حجاب اسلامی بطور مداوم با چنین تصاویر احساسات ارتباط داده می شود، خود حجاب نیز می تواند این احساسات منفی را تولید کند. این روند غیرمسلمانان و مسلمانان را متاثر می سازد.

هم چنان چنین برخورد را با ماه مبارک رمضان و روزه گرفتن هم شاهد هستیم. زمانی که نوع دیگری از روزه گرفتن در جوامع غربی تمجید می گردد که با اطاعت الله سبحانه و تعالی نه بلکه با رژیم غذایی و صحتمند شدن ارتباط داده می شود و ما می بینیم که با تصاویر و اصطلاحات سلامت جسمی و فکری ارتباط داده می شود. اما زمانی که ما درباره روزه رمضان و ارتباط آن با اطاعت الله سبحانه و تعالی بحث می کنیم گفتگوها و اخبار منفی درباره این نوع روزه گرفتن آغاز می گردد؛ به حدی که حتی مسلمانان کوشش به ارتباط دادن روزه گرفتن با مثال های که برای غیرمسلمانان جذاب است؛ مانند: همدلی با فقرا و یا داشتن تأثیرات مثبت صحتی بر بدن، می نمایند.

طوری که در بالا ذکر گردید روند شباهت دهی کلاسیک هم چنان این توانایی را دارد که ما را بطرف سلوک و رفتاری درست هدایت نماید. فرض مثال؛ ما می بینیم که قرآن کریم از این روش به شیوه های مختلف برای باز داشتن و دوری از کردار مضر انسان ها و ترغیب کردن تمایلات خود به چیزی که درست می باشد، استفاده کرده است. یک مثال بسیار قوی را می توان مشاهده کرد که الله سبحانه و تعالی انسان را به هدف هدایت و اجتناب از انجام اعمال مضر و بد به آن توسعه می کند:

(يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَبَ بَعْضُكُم بَعْضًا أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ)

[حجرات: ۱۲]

ترجمه: ای کسانی که ایمان آورده اید! از بسیاری گمان ها بپرهیزید، که برخی از گمان ها گناه است، و جاسوسی و پرده دری نکنید، و یکی از دیگری غیبت ننمایید؛ آیا هیچ یک از شما دوست دارد که گوشت برادر مرده خود را بخورد؟ به یقین همه شما از خوردن گوشت مرده بدتان می آید، از الله سبحانه و تعالی بترسید، بی گمان الله سبحانه و تعالی بس توبه پذیر و مهربان است.

عبارات قوی و ارتباطی که میان غیبت کردن و خوردن گوشت برادر مان ارایه می گردد باید باعث تنفر شود هنگامی که فکر می کنیم این گناه را انجام می دهیم. این واقعیت باید ما را کمک کند تا از چنین رفتار اجتناب نماییم. اسلوبی که خودمان را کمک نماییم تا از چنین عمل تنفر آمیز دوری جستہ باشیم، این است که ارتباط میان غیبت نمودن و این احساس نفرت (خوردن گوشت مرده) را تا حد ممکن محکم نماییم. به طور عملی، به این معنی است که ما باید تا حد ممکن دایم قرآن را تلاوت کنیم؛ پس ارتباط بین غیبت کردن و احساس نفرت بیشتر و بیشتر قوی گردد تا ما را کمک کند که از آن دوری کنیم!

طوری که ما می بینیم شباهت دهی کلاسیک می تواند افکار و رفتار ما را در مسیرهای منفی و مثبت تحت تأثیر قرار بدهد. ما منحیث امت واحد باید تعمق کنیم که چگونه می توانیم خود مان و جوانان را در شکل گیری تمایلات مان در خصوص ارزش های اصیل و سمبول های اسلامی کمک کنیم! به طور مثال: یگانه راهی که دختران ما را کمک می کند این است که پوشیدن حجاب اسلامی را منحیث سمبول عزت و فرمان برداری از اوامر الله سبحانه و تعالی ارتباط دهند و این حجاب در هیچ جهت، ارتباط با حقارت و سو استفاده ندارد؛ بلکه در حقیقت برهنه گی چیزی است که باعث سو استفاده و ظلم می گردد.

(إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمٌ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا)

[اسراء: ۹]

ترجمه: در حقیقت، این قرآن (مردمان را) به راهی رهنمود می کند که مستقیم ترین راه ها است و به مومنانی که کارهای شایسته و پسندیده انجام می دهند، مژده می دهد که برای آنان پاداش بزرگی است.

نوشته شده برای دفتر مطبوعاتی مرکزی حزب التحریر

نویسنده: یاسمین مالک

۱۲ شعبان ۱۴۳۸ هـ.ق

۹ می ۲۰۱۷ م